

บทที่ 5

ผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษาในบทนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กับอัตราผู้มาท่องเที่ยวหาดบางแสนในรอบ 1 ปี และมูลค่าด้านนันทนาการในรูปของตัวเงิน จากการประเมินด้วยวิธีค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบแบ่งเขต ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนทั้งหมด 322 ตัวอย่าง แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน(ตารางที่ 7) และเขตที่พักอาศัย (แบ่งตามเขต) (ตารางที่ 8) และ 2) ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ย (ตารางที่ 9) สามารถแสดงผลการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

1) เพศ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.21 กลุ่มตัวอย่างเพศชายร้อยละ 43.79 (ตารางที่ 7)

2) สถานภาพ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.21 รองลงมาได้แก่สถานภาพสมรส และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 40.68 และร้อยละ 3.11 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

3) อายุ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี มากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.41 รองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.64 และร้อยละ 23.29 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

4) ระดับการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.89 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. และอนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 19.25 และ 15.22 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

5) อาชีพ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 45.03 รองลงมาคือ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ ทำการเกษตร และข้าราชการ/ พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 23.91 และ 17.70 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

6) รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.72 รองลงมาคือช่วง 15,001-25,000 บาท และ ช่วง 1-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.05 และ 14.29 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	คน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	181	56.21
หญิง	141	43.79
รวม	322	100.00
2. สถานภาพ		
โสด	181	56.21
สมรส	131	40.68
หย่า	10	3.11
รวม	322	100.00
3. อายุ (ปี)		
15 – 25	89	27.64
26 – 35	143	44.41
36 – 45	75	23.29
46 – 55	11	3.42
มากกว่า 55	4	1.24
รวม	322	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.31
ประถมศึกษา	9	2.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	9.63
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	62	19.25
อนุปริญญา / ปวส.	49	15.22
ปริญญาตรี	151	46.89
สูงกว่าปริญญาตรี	19	5.90
รวม	322	100.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	คน	ร้อยละ
5. อาชีพ		
นักเรียน/ นิสิต / นักศึกษา	21	6.53
ข้าราชการ/ พนักงานของรัฐ	57	17.70
พนักงานบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	145	45.03
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ ทำการเกษตร	77	23.91
แม่บ้าน/ ไม่ได้ทำงาน	8	2.48
อื่นๆ	14	4.35
รวม	322	100.00
6. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)		
0 – 7,000	46	14.29
7,001 – 15,000	144	44.72
15,001 – 25,000	71	22.05
25,001 – 35,000	27	8.38
มากกว่า 35,000	34	10.56
รวม	322	100.00

7) เขตที่พักอาศัยในปัจจุบัน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน เมื่อมีการจำแนกตามเขตที่พักอาศัยพบว่าเขตที่มีกลุ่มตัวอย่างมาท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เขต 5 คิดเป็นร้อยละ 36.96 รองลงมาอยู่ในเขตที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 21.74 และเขต 1 คิดเป็นร้อยละ 9.63 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างจาก 3 เขตดังกล่าวมีมากถึง 220 คน หรือร้อยละ 67.71 ของกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสนทั้งหมดส่วนที่เหลือ 7 เขต มีกลุ่มตัวอย่างเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนเพียง 100 คนหรือร้อยละ 32.29 นั้นแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยใกล้เคียงกับหาดบางแสนจะมีอัตราการมาท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่ไกลออกไป (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตที่พักอาศัย

เขตที่พักอาศัย	คน	ร้อยละ
1	31	9.63
2	18	5.59
3	29	9.01
4	70	21.74
5	119	36.96
6	18	5.59
7	9	2.79
8	3	0.93
9	3	0.93
10	22	6.83
รวม	322	100.00

ภาพรวมของลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพโสด อายุระหว่าง 26-35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 7,000 ถึง 15,000 บาท เขตที่พักอาศัยในเขตที่ 5 ซึ่งมีระยะทางห่างจากบางแสนในช่วง 80-100 กิโลเมตร

2. ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้แนะนำหรือแหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับ

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่รู้จักหาดบางแสนจากเพื่อน/ญาติ/ครอบครัว สูงถึงร้อยละ 81.37 รองลงมาคือจากเอกสารการท่องเที่ยว และ บริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.70 และ 26.40 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

2) สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้มาท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่เลือกมาท่องเที่ยวหาดบางแสน เนื่องจากอยู่ใกล้ที่พักคิดเป็นร้อยละ 51.55 รองลงมาคือ เพื่อนหรือญาติ ชวน และมีค่าใช้จ่ายน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.85 และ 24.22 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

3) ความตั้งใจในการมาท่องเที่ยวหาดบางแสน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่ตั้งใจมาเที่ยวที่หาดบางแสนเพียงที่เดียว คิดเป็นร้อยละ 58.40 และแวะเที่ยวสถานที่อื่นด้วย คิดเป็นร้อยละ 41.60 (ตารางที่ 9)

4) การเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้พักค้างคืน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่ตั้งใจมาเที่ยวที่หาดบางแสนโดยไม่พักค้างคืน คิดเป็นร้อยละ 83.20 และพักค้างคืนคิดเป็นร้อยละ 6.80 (ตารางที่ 9)

5) กิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่หาดบางแสน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่มีกิจกรรมที่นิยมทำกันมากที่สุดคือ นั่ง-นอนบริเวณชายหาด คิดเป็นร้อยละ 83.54 รองลงมาคือ ปิกนิกรับประทานอาหาร และ เล่นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 59.63 และ 52.48 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

6) ความต้องการมาเที่ยวในอนาคต

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่ตั้งใจกลับมาเที่ยวที่หาดบางแสนอีก ร้อยละ 96.30 คิดว่าไม่มาเที่ยวหาดบางแสนอีก ร้อยละ 3.70 (ตารางที่ 9)

7) จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนในรอบ 1 ปี เป็นจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.98 รองลงมาคือ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.81 และมีผู้เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 10 ครั้งในรอบ 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 (ตารางที่ 9)

8) พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวหาบางแสนส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 3.42 (ตารางที่ 9)

9) กลุ่มที่มาท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 44.72 รองลงมาคือมาอยู่กับกลุ่มเพื่อน และเดินทางมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 40.37 และ 10.56 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

10) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง คิดค่าใช้จ่ายระหว่างการเดินทางเฉลี่ยต่อคนซึ่งค่าใช้จ่ายประกอบด้วย ค่าพาหนะ ค่าอาหาร เครื่องดื่ม ค่าของที่ระลึก ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาบางแสนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 200-400 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.89 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 401-600 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.50 และมีค่าใช้จ่ายระหว่าง 601-800 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.04 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

11) แหล่งท่องเที่ยวทดแทน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่คิดว่าถ้าวันนี้ไม่ได้เดินทางมายังหาดบางแสนจะไปเที่ยวที่อื่นโดยจะไปเที่ยวชายทะเลที่อื่นถึงร้อยละ 73.60 รองลงมาคือไปเที่ยวน้ำตกร้อยละ 7.50 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

12) กิจกรรมที่ทำกรณีไม่มาเที่ยวหาดบางแสน (ในวันสัมภาษณ์)

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่ถ้าไม่ได้เดินทางมาเที่ยวหาดบางแสนในวันที่สัมภาษณ์จะพักผ่อนอยู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 76.71 รองลงมา คือ ไปทำงานพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 8.70 ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	คน	ร้อยละ
1.ผู้แนะนำหรือแหล่งข้อมูลที่มาท่องเที่ยวได้รับ *		
เพื่อน /ญาติ / คนในครอบครัว	262	81.37
บริษัทนำเที่ยว	86	26.70
เอกสารการท่องเที่ยว	85	26.40
อื่นๆ	44	13.66
2.สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้มาท่องเที่ยว*		
ชายหาดสวยงาม	46	14.29
อยู่ใกล้ที่พัก	166	51.55
ค่าใช้จ่ายน้อย	78	24.22
เพื่อนหรือญาติชวน	109	33.85
น้ำทะเลสะอาด	15	4.66
อื่น ๆ	47	14.60

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	คน	ร้อยละ
3.ความตั้งใจมาท่องเที่ยวหาดบางแสน		
ตั้งใจมาเที่ยวหาดบางแสนทีเดียว	188	58.40
แวะเที่ยวสถานที่อื่นด้วย	134	41.60
รวม	322	100.00
4.พักค้างคืน		
ไม่พัก	268	83.20
พักค้างคืน	54	16.80
รวม	322	100.00
5.กิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่หาดบางแสน *		
เล่นน้ำ	169	52.48
เดินเล่นชายหาด	159	49.38
นั่ง-นอนพักผ่อนริเวณชายหาด	269	83.54
เล่นเรือใบ/ เรือกล้วย	39	12.11
ปิกนิกรับประทานอาหาร	192	59.63
เล่นเกมส์/ ร้องเพลง/ สัมผัส	20	6.21
ขี่จักรยาน	28	8.70
ตกปลา	7	2.17
อื่นๆ	16	4.97
รวม	322	
6.ความต้องการมาเที่ยวในอนาคต		
มา	310	96.30
ไม่มา	12	3.70
รวม	322	100.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	คน	ร้อยละ
7.จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนในรอบ 1 ปี		
1 ครั้ง	74	22.98
2 ครั้ง	67	20.80
3 ครั้ง	57	17.70
4 ครั้ง	28	8.70
5 ครั้ง	46	14.29
6 ครั้ง	12	3.73
7 ครั้ง	2	0.62
8 ครั้ง	5	1.55
9 ครั้ง	2	0.62
10 ครั้ง	27	8.39
มากกว่า 10 ครั้ง	2	0.62
รวม	322	100.00
8.พาหนะ ที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน		
เดิน/ จักรยาน	3	0.94
รถเช่า	11	3.42
รถจักรยานยนต์	5	1.55
รถยนต์ส่วนตัว	276	85.71
มากับคณะทัวร์	1	0.31
รถประจำทาง (บ.ข.ส.)	24	7.45
อื่น ๆ	2	0.62
รวม	322	100.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	คน	ร้อยละ
9.กลุ่มที่มาท่องเที่ยว		
เพื่อน	130	40.37
คนเดียว	34	10.56
ครอบครัว	144	44.72
มากับทัวร์	2	0.62
อื่น ๆ	12	3.73
รวม	322	100.00
10.ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (บาท)		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 500	141	43.78
501 - 1,000	119	36.96
1,001 – 1,500	34	10.56
มากกว่า 1,500	28	8.70
รวม	322	100.00
11.แหล่งท่องเที่ยวทดแทน		
น้ำตก	24	7.50
ชายหาด / ทะเล	237	73.60
สวนสาธารณะ	4	1.20
อื่นๆ	57	17.70
รวม	322	100.00
12.กิจกรรมที่ทำกรณีไม่มาหาดบางแสน (ในวันสัมผัส)		
พักผ่อนอยู่บ้าน	247	76.71
ทำงานพิเศษ	28	8.70
ทำงานปกติ	23	7.14
อื่นๆ	24	7.45
รวม	322	100.00

หมายเหตุ: *หมายถึงเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ คิดร้อยละจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

3. ความเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปต่อหาดบางแสน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนมีความเห็นในการปรับปรุงหาดบางแสนในหลายๆ ด้าน โดยจำนวนห้องสุขาเป็นสิ่งที่เห็นควรปรับปรุงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.30 รองลงมาคือ จำนวนห้องอาบน้ำจืด และความสะดวกของน้ำทะเล ที่มีความคิดเห็นเท่ากันคือร้อยละ 61.50 ส่วนในด้านอื่นๆ ร้อยละของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างควรปรับปรุงกับไม่ควรปรับปรุงไม่แตกต่างกันมากนัก แต่มีเพียงเรื่องความเป็นระเบียบของที่จอดรถ และความสะดวกบริเวณที่ตั้งเก้าอี้ผ้าใบ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าไม่ควรปรับปรุงโดยคิดเป็นร้อยละ 58.40 และ 51.20 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเห็นที่มีต่อหาดบางแสนในด้านต่างๆ

รายการ	ควรปรับปรุง		ไม่ควรปรับปรุง	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ความสะดวกของชายหาด	180	55.90	142	44.10
ความสะดวกของบริเวณที่ตั้งเก้าอี้ผ้าใบ	134	41.60	188	58.40
ความสะดวกของน้ำทะเล	198	61.50	124	38.50
จำนวนถังขยะบริเวณชายหาด	187	58.10	135	41.90
ความเป็นระเบียบของที่จอดรถบริเวณชายหาด	157	48.80	165	51.20
ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวบริเวณหาดบางแสน	176	54.70	146	45.30
การถูกรบกวนจากผู้ค้าหาบเร่บริเวณที่พักผ่อน	168	52.20	154	47.80
จำนวนห้องสุขา	249	77.30	73	22.70
จำนวนห้องอาบน้ำจืด	198	61.50	124	38.50
ป้ายบอกตำแหน่ง	163	50.60	159	49.40

การประเมินมูลค่าทางนันทนาการของหาดบางแสน

ในการประเมินมูลค่าทางนันทนาการของหาดบางแสนในครั้งนี้ใช้วิธีการประเมินค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบแบ่งเขต โดยกำหนดอัตราการมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยได้

ทำการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างผู้ที่มาท่องเที่ยวที่หาดบางแสนจำนวน 500 ชุดตอบกลับมาสมบูรณ์เป็นจำนวน 322 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ดังกล่าว มีขั้นตอนในการคำนวณดังนี้

1. จำแนกแบบสอบถามออกตามเขตการท่องเที่ยว และคำนวณหาอัตราการมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขต

จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 10 เขต และคำนวณหาอัตราการมาท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยในแต่ละเขตต่อประชากร 1,000 คน ดังนี้

$$Q_i = ((V_i / n) * N * 1,000) / P_i$$

Q_i	หมายถึง	อัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนของประชากร 1,000 คนในเวลา 1 ปี
V_i	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างจากเขต i
n	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 322 ตัวอย่าง
N	หมายถึง	จำนวนผู้มาท่องเที่ยวหาดบางแสนเฉลี่ย 1,126,528 คนต่อปี
P_i	หมายถึง	จำนวนประชากรในเขต i
i	หมายถึง	เขตที่มาของผู้มาท่องเที่ยวหาดบางแสน 10 เขต

ผลจากการคำนวณพบว่าเขตที่มีอัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนต่อประชากร 1,000 คนในเวลา 1 ปี สูงสุดคือ เขตที่ 1 มีอัตราการมาท่องเที่ยวเท่ากับ 303 ครั้ง/ปี รองลงมาคือ เขต 2 และ 3 ซึ่งมีอัตราการมาท่องเที่ยวเท่ากันคือ 118 ครั้ง/ปี และเขต 10 เป็นเขตที่มีอัตราการมาเที่ยวน้อยที่สุดคือ 1 ครั้ง/ปี ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 อัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนเทียบกับประชากร 1,000 คน ในแต่ละเขต

เขต	จำนวนตัวอย่าง (คน)	จำนวนประชากร (คน)	อัตราการมาท่องเที่ยว (ต่อประชากร 1,000 คน/ปี)
	(n)	(Pi)	(Qi)
1	31	362,741	303
2	18	538,799	118
3	29	569,789	180
4	70	2,100,604	118
5	119	4,449,074	95
6	18	1,148,132	56
7	9	325,631	98
8	3	175,908	60
9	3	287,236	37
10	22	52,870,792	1
รวม	322	62,828,706	

2. ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสนจำนวน 322 ชุด นำมาจำแนกตามเขตการเดินทาง 10 เขตแล้วหาค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่างๆ ของผู้มาท่องเที่ยวซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับอัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนในแต่ละเขตการเดินทางมีทั้งสิ้น 5 ปัจจัย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน (TCi) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Yi) อายุ (Ai) ระดับการศึกษา (Ei) และเพศ (Si) โดยปัจจัยเชิงคุณภาพได้แก่ เพศ แสดงอยู่ในรูปค่าฐานนิยม ซึ่งเป็นค่าที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดหรือมีความถี่สูงสุด ส่วนปัจจัยอื่นๆ ใช้ค่าเฉลี่ย แสดงดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตการเดินทาง

เขตที่	อัตราการเดินทาง ต่อ 1,000 คน	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท)	รายได้เฉลี่ย (บาท)	อายุเฉลี่ย (ปี)	ระดับการศึกษา (ปี)
(i)	(Qi)	(TCi)	(Yi)	(Ai)	(Ei)
1	303	415.82	17,278.39	28.65	12.70
2	118	523.29	16,140.11	28.67	12.50
3	180	570.14	14,228.24	31.03	11.38
4	118	722.58	19,192.00	30.04	13.13
5	95	812.59	23,858.29	32.11	13.97
6	56	786.33	18,044.44	31.33	13.56
7	98	921.73	16,111.11	32.78	12.44
8	60	796.66	22,600.00	26.67	16.00
9	37	1,073.46	14,450.00	36.00	14.67
10	1	1,111.62	13,375.50	34.86	13.59

เพื่อให้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ทำการศึกษามีความถูกต้อง และไม่เกิดปัญหาต่างๆ ตามหลักสถิติ จึงทำการพิจารณาลักษณะข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ซึ่งผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ภาคผนวก ข ตารางที่ 1) พบว่าอายุกับค่าใช้จ่ายการเดินทางมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จึงทำการตัดอายุออกจากการวิเคราะห์เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity)

นำตัวแปรอิสระที่เลือกทั้ง 4 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาคบางแสน (TCi) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Yi) ระดับการศึกษา (Ei) และเพศ (Si) มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ กับตัวแปรตาม คือ อัตราการมาท่องเที่ยวหาคบางแสน ต่อประชากร 1,000 คน (Qi) ของเขตต่างๆ ในรอบ 1 ปี หาความสัมพันธ์ในรูปสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ในรูป Linear Demand Function ดังนี้

$$Q_i = a + b_1TC_i + b_2Y_i + b_3E_i + b_4S_i \quad (18)$$

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	t	ระดับนัยสำคัญ (Sig. t)
ค่าคงที่	222.466	1.306	0.248
TCi	-0.405	-4.584	0.006**
Yi	-0.008	-1.423	0.214
Ei	28.233	1.306	0.248
Si	-83.376	-2.414	0.061
F = 9.767	Sig F = 0.014	R ² = .887	Adj R ² = 0.796

หมายเหตุ: ** หมายถึงระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลจากการประมาณการสมการอุปสงค์มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่ากับ 0.014 (Sig. F = 0.014) แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เท่ากับ 0.887 หมายความว่า ปัจจัยค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รายได้ การศึกษา และเพศ สามารถอธิบายอัตราการทำท่องเที่ยวหาดบางแสนต่อประชากร 1,000 คนในรอบ 1 ปี ได้ร้อยละ 88.70 และเมื่อพิจารณาค่า t ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ มีเพียงตัวเดียวคือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน

เพื่อให้แบบจำลองมีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงทำการเลือกเฉพาะตัวแปรที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (TC) เพียงตัวแปรเดียวในการทำการประมาณการเส้นอุปสงค์ โดยใช้รูปแบบสมการแบบ Linear Demand Function อีกครั้งจะได้ผลการประมาณการดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ โดยใช้เฉพาะตัวแปรที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	t	ระดับนัยสำคัญ (Sig. t)
ค่าคงที่	354.965	6.457	0.000**
TCi	-0.321	-4.688	0.002**
F = 21.977	Sig F = 0.002	R ² = 0.733	Adj R ² = 0.700

หมายเหตุ: **หมายถึงระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 14 พบว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (TCi) มีอิทธิพลต่ออัตราการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยที่ตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนร้อยละ 73.30 และเป็นอิทธิพลที่เป็นความสัมพันธ์แบบผกผันกัน คือ ถ้าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับจากที่พักไปยังหาดบางแสนมากขึ้น จะทำให้อัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนลดลง และในทางตรงข้ามหากค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป-กลับจากที่พักไปยังหาดบางแสนลดลง จะทำให้อัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนเพิ่มขึ้น

3. การคำนวณมูลค่าทางนันทนาการของหาดบางแสน

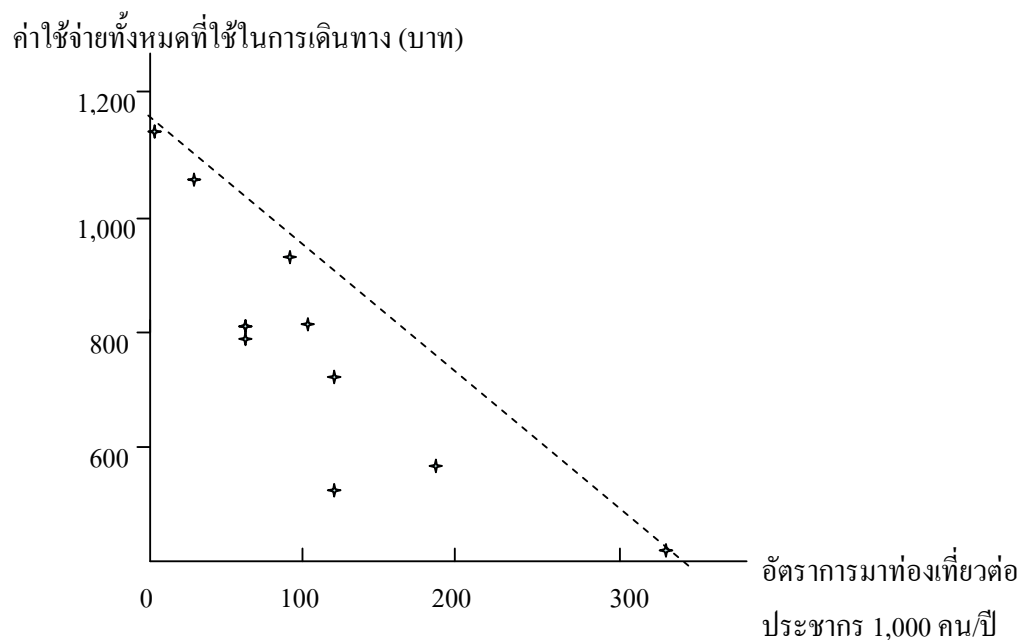
การประเมินมูลค่าทางด้านนันทนาการของหาดบางแสนทำได้โดยนำสมการอุปสงค์ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการมาท่องเที่ยวต่อประชากร 1,000 คน และตัวแปรอิสระต่างๆ นำมาคำนวณหาส่วนเกินผู้บริโภคของแต่ละเขตในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา โดยการคำนวณพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์ด้วยวิธีการอินทิเกรต (Integrate) ระหว่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยของแต่ละเขต (TCi) ถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงสุด (TCmax) ในการคำนวณหาค่า (TCmax) หรือ Choke Price ทำได้โดยการแทนค่า Q (จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยวหาดบางแสน) เท่ากับ 0 ลงในสมการแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่ เพื่อหาค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งนันทนาการนั้นๆ

$$Q_i = 354.965 - 0.321(TC)$$

$$TC_{max} = \frac{354.965}{0.321}$$

$$TC_{max} = 1,105.81$$

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงสุด (TC max) ที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน หรือ Choke Price มีค่าเท่ากับ 1,105.81 บาท เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของเส้นอุปสงค์ของการมาท่องเที่ยวหาดบางแสน สามารถทำการประมาณเส้นอุปสงค์โดยคิดจากค่าใช้จ่ายสูงสุดที่จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาหาดบางแสนและอัตราการมาท่องเที่ยวต่อประชากร 1,000 คน/ปี สูงสุด แสดงได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 เส้นอุปสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน

จากภาพที่ 8 จุดต่างๆ ที่กระจายอยู่ภายใต้เส้นตรงระหว่างค่าใช้จ่ายสูงสุดกับอัตราการเดินทางมาท่องเที่ยวต่อประชากร 1,000 คน/ปี คืออุปสงค์ของการมาท่องเที่ยวของแต่ละเขต ซึ่งพบว่าเมื่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงขึ้น อัตราการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนต่อประชากร 1,000 คน/ปี มีอัตราลดลง

ในการคำนวณส่วนเกินผู้บริโภค (CSi) โดยทำการหาพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์ด้วยวิธีการปริพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยของแต่ละเขต (TC_i) ถึง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงสุด (TC_{max})

$$CS_i = \int_{TC_i}^{TC_{max}} f(354.965 - 0.321TC_i) dTC_i$$

จากส่วนเกินผู้บริโภคโดยเฉลี่ยของแต่ละเขต สามารถนำมาคำนวณหาส่วนเกินผู้บริโภคของผู้มาท่องเที่ยวทั้งหมดในเขตต่อปี และสามารถคำนวณหาผลรวมของส่วนเกินผู้บริโภคทั้งหมดจากทุกเขตที่ทำการศึกษาในช่วง 1 ปี จากผลรวมของพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์การท่องเที่ยวหาดบางแสน

ทั้ง 10 เขต มีพื้นที่ทั้งหมด 218,113,974.38 บาท ซึ่งก็คือมูลค่าทางนันทนาการของหาดบางแสน จังหวัดชลบุรีในปี พ.ศ. 2549 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ส่วนเกินผู้บริโภครายละและส่วนเกินผู้บริโภคทั้งหมดในแต่ละเขต

เขต	ส่วนเกินผู้บริโภคต่อคน (บาท/ปี)	จำนวนประชากรในเขต (คน)	ส่วนเกินผู้บริโภคต่อเขต (บาท/เขต/ปี)
1	76.42	362,741	27,720,667.22
2	54.47	538,799	29,348,381.53
3	46.07	569,789	26,250,179.23
4	23.58	2,100,604	49,532,242.32
5	13.80	4,449,074	61,397,221.20
6	16.39	1,148,132	18,817,883.48
7	5.44	325,631	1,771,432.64
8	15.34	175,908	2,698,428.72
9	0.17	287,236	48,830.12
10	0.01	52,870,792	528,707.92
รวมทั้งสิ้น			218,113,974.38

มูลค่าทางนันทนาการของหาดบางแสนเท่ากับ 218,113,974.38 บาท ในปี พ.ศ.2549 จากตัวเลขดังกล่าวทางเทศบาลเมืองแสนสุขสามารถนำไปประกอบการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่หาดบางแสนในด้านต่างๆ ให้เหมาะสม เช่น ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีการจัดสรรงบประมาณไว้ร้อยละ 13.38 ในปี พ.ศ.2549 ร้อยละ 11.11 ในปี พ.ศ.2550 และร้อยละ 6.40 ในปี พ.ศ. 2551 (ตารางที่ 5) พบว่ามีการจัดสรรงบประมาณลดลงในขณะที่มีการเพิ่มงบประมาณในการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น จากร้อยละ 26.00 ในปี พ.ศ.2549 เป็นร้อยละ 57.70 ในปี พ.ศ. 2550 และร้อยละ 70.20 ในปี พ.ศ. 2551 จะเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยว และจากการศึกษาพบว่าหาดบางแสนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งโดยในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเป็นจำนวนมาก อัตราการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 1-2 ครั้ง/ปี/คน กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น จำนวนห้องสุขาและการดูแลความสะอาด

จำนวนห้องอาบน้ำจี๊ด การรักษาความสะอาดของน้ำทะเล จำนวนถังขยะบริเวณชายหาด การรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด การดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การถูกรบกวนจาก พ่อค้าแม่ค้าเร่ และป้ายบอกตำแหน่ง ดังนั้นเทศบาลเมืองแสนสุขควรมีการจัดสรรงบประมาณ ทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณนักท่องเที่ยว และดูแลสภาพความเป็นธรรมชาติให้ สวยงามอยู่เสมอ และหากต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ควรดำเนินการให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ